<u>અસ્વીકરણ:</u> સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

[૨૦૧૧] ૧ એસ.સી.આર. ૮૭૨

પી.સી. પાઉલોઝ, એમ/એસ. સ્પાર્કવે એન્ટરપ્રાઇઝિસ

વિ.

કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ એન્ડ કસ્ટમ્સ

(સિવિલ અપીલ નં. ૪૮૩ ઓફ ૨૦૧૧)

જાન્યુઆરી ૧૩, ૨૦૧૧

[ડૉ. મુકુંદકમ શર્મા અને અનિલ આર. દવે, ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ]

ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪– કલમ ૬૫ ક્લોઝ ૧૦૫ (ઝેડઝેડએમ) અને (૩ડી) – એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા (એએઆઈ) દ્વારા અપીલકર્તાને એએઆઈ વતી એરપોર્ટ પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ એકત્રિત કરવા માટે આપવામાં આવેલ

લાઇસન્સ, જેના માટે અપીલકર્તાએ માસિક લાઇસન્સ ફી ચૂકવવી પડતી હતી – સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવવા માટે અપીલકર્તાની જવાબદારી – ઠેરવ્યું: જોકે અપીલકર્તાએ એએઆઈમાં માસિક લાઇસન્સ ફી જમા કરાવી હતી પરંતુ તેણે સુવિધાના વપરાશકર્તાઓ પાસેથી જરૂરી ફી વસૂલ કરી હતી અને આવા ગ્રાહકોને તમામ સુવિધાઓ પૂરી પાડી હતી – અપીલકર્તા સ્પષ્ટ શરતો અને નિયમો હેઠળ સેવા પૂરી પાડવા માટે એએઆઈ દ્વારા અધિકૃત વ્યક્તિ હોવાથી, તે ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બન્યો કારણ કે તે કરપાત્ર સેવા પૂરી પાડવા અને કરારના આધારે પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ વસૂલવા માટે અધિકૃત વ્યક્તિ હતો – અપીલકર્તા અધિકૃતતાના આધારે પૂરી પાડવામાં આવેલી સેવા માટે એએઆઈના સ્થાને આવ્યો અને ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫, ક્લોઝ ૧૦૫ (ઝેડઝેડએમ) ના અમલીકરણ મુજબ સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બન્યો.

શબ્દો અને શબ્દસમૂહો – 'એરપોર્ટ ઓથોરિટી' અને 'કરપાત્ર સેવા' – નો અર્થ – ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ – કલમ ૬૫, ક્લોઝ (૩ડી) અને ૧૦૫(ઝેડઝેડએમ) – એરપોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ, ૧૯૯૪ – કલમ ૩.

એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા (એએઆઈ) એ અપીલકર્તા સાથે લાઇસન્સ

કરાર કર્યો હતો જેના દ્વારા અપીલકર્તાને કારીપુર એરપોર્ટ, કાલીકટ ખાતે એએઆઈ લિમિટેડ વતી એરપોર્ટ પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ એકત્રિત કરવાની જવાબદારી અને પ્રવૃત્તિ સોંપવામાં આવી હતી. અપીલકર્તાને પ્રતિ મુલાકાતી રૂ. ૫૦/– એરપોર્ટ પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ તરીકે વસૂલવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેના માટે અપીલકર્તાએ લાઇસન્સ ફી તરીકે દર મહિને રૂ. ૨,૬૬,૭૯૭/– ની રકમ ચૂકવવી પડતી હતી. અપીલકર્તાએ ૧૦.૦૯.૨૦૦૪ થી ૩૧.૦૩.૨૦૦૫ ના સમયગાળા માટે પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ એકત્રિત કર્યા હતા.

સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ એક્સાઇઝ એન્ડ કસ્ટમ્સે એરપોર્ટ સેવાઓ પર સર્વિસ ટેક્સ અંગે ૧૭.૦૯.૨૦૦૪ ના રોજ પરિપત્ર નં. ૮૦/૧૦/૨૦૦૪ એસટી બહાર પાડ્યો હતો જેમાં જણાવાયું હતું કે એરપોર્ટ કે સિવિલ એન્ક્લેવમાં એએઆઈ દ્વારા અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત વ્યક્તિ અથવા એરપોર્ટના સંચાલનનો હવાલો ધરાવતી અન્ય કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ ઉપરોક્ત શ્રેણી હેઠળ કરપાત્ર છે. અપીલકર્તાએ ૧૦.૦૯.૨૦૦૪ થી ૩૧.૦૩.૨૦૦૫ ના સમયગાળા માટે કારીપુર એરપોર્ટ, કાલીકટ ખાતે એએઆઈના 'અધિકૃત વ્યક્તિ' તરીકે પૂરી પાડેલી એરપોર્ટ સેવાઓ પર સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવવો જરૂરી હોવાના સંતોષ પર, અપીલકર્તાને સર્વિસ ટેક્સ અને એજ્યુકેશન સેસની માંગ કરતી શો કોઝ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત સર્વિસ ટેક્સ અને એજ્યુકેશન સેસ પર ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૭૫ હેઠળ વ્યાજ તેમજ

ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૭૬ હેઠળ દંડની માંગ કરવાની પણ દરખાસ્ત હતી. અપીલકર્તાએ જવાબ રજૂ કર્યો, જેના પગલે એડજ્યુડિકેટિંગ ઓથોરિટીએ ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૭૫ હેઠળ વ્યાજ સાથે સર્વિસ ટેક્સ અને એજ્યુકેશન સેસની માંગની પુષ્ટિ કરી. વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તાએ કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ એન્ડ કસ્ટમ્સ (અપીલ્સ) સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી જે, જોકે, ફગાવી દેવામાં આવી હતી. અપીલકર્તાએ કસ્ટમ્સ એક્સાઇઝ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ [સીઇએસટીએટી] સમક્ષ બીજી અપીલ દાખલ કરી. ટ્રિબ્યુનલે અપીલ મંજૂર કરતા ઠેરવ્યું કે અપીલકર્તા માત્ર એક કલેક્ટિંગ એજન્ટ હતો અને તેથી સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારી એએઆઈ પર હતી જે વાસ્તવિક સેવા પ્રદાતા હતી. વ્યથિત થઈને, વિભાગે હાઇકોર્ટ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી. આક્ષેપિત ચુકાદા દ્વારા, હાઇકોર્ટે મૂળ સત્તાવાળાને એ ચકાસવા માટે નિર્દેશ સાથે અપીલ મંજૂર કરી કે શું સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન એએઆઈએ પ્રવેશ ટિકિટ પર સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવ્યો હતો અને, જો કદાચ, એએઆઈએ ઉપરોક્ત સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવ્યો હોય, તો અપીલકર્તા જવાબદારીમાંથી મુક્ત થશે; અન્યથા, એક્ટની જોગવાઈઓ મુજબ અપીલકર્તા પાસેથી સર્વિસ ટેક્સ વસૂલવામાં આવશે.

વર્તમાન અપીલમાં વિચારણા માટે જે પ્રશ્ન ઉદભવ્યો હતો તે એ હતો કે શું અપીલકર્તા–લાઇસન્સીને સર્વિસ ટેક્સની ચુકવણી માટે જવાબદાર ઠેરવી

શકાય.

અપીલ ફગાવી દેતા, કોર્ટે ઠેરવ્યું:

૧. લાઇસન્સ કરાર સ્પષ્ટપણે શરત મૂકે છે કે એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા (એએઆઈ) એરપોર્ટ પર મુસાફરો અને મુલાકાતીઓને સુવિધાઓ અને સગવડો પૂરી પાડવા માટે એરપોર્ટ પ્રવેશના હેતુથી તેના કાલીકટ એરપોર્ટ પર લાઇસન્સ આપવા માટે કાયદામાં હકદાર છે અને લાઇસન્સી, એટલે કે, અપીલકર્તા, લાઇસન્સ કરાર હેઠળ ઉલ્લેખિત શરતો અને નિયમો પર એએઆઈને આવી સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે સંમત થયા છે. આવી શરતોમાંની એક શરત એવી હતી કે લાઇસન્સી કાયદા મુજબ લાઇસન્સી પર લાદી શકાય તેવા તમામ દરો, આકારણી, ખર્ચ અને અન્ય ટેક્સ ચૂકવશે. [પેરા ૧૩] [૮૮૧–સી–ડી]

૨. લાઇસન્સી પર નિક્ષિપ્ત અન્ય જવાબદારી ઉપરોક્ત પરિસરમાં લાઇસન્સી દ્વારા કરવામાં આવેલા વેચાણ અંગે અન્ય સહાયક દસ્તાવેજો સાથે નિયમિત અને યોગ્ય હિસાબી ચોપડાઓ જાળવવાની હતી જેનું નિરીક્ષણ એએઆઈ દ્વારા નિર્ધારિત રીતે કરી શકાય. લાઇસન્સ કરાર હેઠળ લાઇસન્સી વપરાશકર્તાઓ પાસેથી દરો વસૂલ કરીને વિષય સુવિધાનું સંચાલન કરવા માટે પણ જવાબદાર હતો, જે એએઆઈ દ્વારા અગાઉથી મંજૂર કરવામાં આવશે. [પેરા ૧૪] [૮૮૧–

ઈ]

૩. જોકે, એ સાચું છે કે અપીલકર્તા એએઆઈમાં દર મહિને રૂ. ૨,૬૬,૭૯૭/- ની લાઇસન્સ ફી જમા કરાવે છે પરંતુ તે સુવિધાના વપરાશકર્તાઓ પાસેથી જરૂરી ફી વસૂલ કરે છે અને આવા ગ્રાહકોને તમામ સુવિધાઓ પૂરી પાડે છે. ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫ ના ક્લોઝ ૧૦૫ (ઝેડઝેડએમ) મુજબ 'કરપાત્ર સેવા' એટલે એરપોર્ટ અથવા સિવિલ એન્ક્લેવમાં એરપોર્ટ ઓથોરિટી અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા કોઈપણ વ્યક્તિને પૂરી પાડવામાં આવતી કોઈપણ સેવા. ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫ ના ક્લોઝ (૩ડી) મુજબ 'એરપોર્ટ ઓથોરિટી' એટલે એરપોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૩ હેઠળ રચાયેલ એએઆઈ અને તેમાં એરપોર્ટ અથવા સિવિલ એન્ક્લેવના સંચાલનનો હવાલો ધરાવતી કોઈપણ વ્યક્તિનો પણ સમાવેશ થાય છે. તેથી તે સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તા સ્પષ્ટ શરતો અને નિયમો હેઠળ સેવા પૂરી પાડવા માટે એએઆઈ દ્વારા અધિકૃત વ્યક્તિ હોવાથી, તે આવા ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બને છે કારણ કે તે કરપાત્ર સેવા પૂરી પાડવા અને કરારના આધારે પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ વસૂલવા માટે અધિકૃત વ્યક્તિ હતો. [પેરા ૬, ૧૫] [૮૮૧-એફ-એચ; ૮૭૯-સી]

૪. કરારની શરતો અને નિયમો હેઠળ, અપીલકર્તા તેમાં ઉલ્લેખિત તમામ

સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે અધિકૃત છે અને તેથી, કાયદાકીય વ્યાખ્યા મુજબ અપીલકર્તા અધિકૃતતાના આધારે પૂરી પાડવામાં આવેલી સેવા માટે એએઆઈના સ્થાને આવે છે અને ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫ ક્લોઝ ૧૦૫ (ઝેડઝેડએમ) ના અમલીકરણ મુજબ આવા ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બને છે. [પેરા ૧૬] [૮૮૨–સી]

સિવિલ અપીલેટ અધિકારક્ષેત્ર: સિવિલ અપીલ નં. ૪૮૩ ઓફ ૨૦૧૧.

સીઈ અપીલ નં. ૨૮ ઓફ ૨૦૦૮ માં એર્નાકુલમ ખાતે કેરળ હાઇકોર્ટના તારીખ ૯.૭.૨૦૦૯ ના ચુકાદા અને આદેશથી.

અપીલકર્તા માટે રાઘેન્થ બસંત, લિઝ મેથ્યુ.

પ્રતિવાદીઓ માટે પી.પી. મલ્હોત્રા, એએસજી, હરીશ ચંદ્ર, અરુણા ગુપ્તા, બી. કૃષ્ણ પ્રસાદ.

કોર્ટનો ચુકાદો ડૉ. મુકુંદકમ શર્મા, જસ્ટીસ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

ડૉ. મુકુંદકમ શર્મા, જસ્ટીસ. ૧. રજા મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૨. આ અપીલમાં વિચારણા માટે જે મુદ્દો છે તે એ છે કે શું અપીલકર્તા, જે લાઇસન્સી છે, તેને સર્વિસ ટેક્સની ચુકવણી માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાય જ્યારે વાસ્તવમાં તેમના દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવા એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા (ટૂંકમાં "એએઆઈ") દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી હોવાનું કહી શકાય અને હોવું જોઈએ. આસેસી વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે લાઇસન્સી–અપીલકર્તાની ભૂમિકા એજન્ટની ભૂમિકા હતી અને તેથી તે એએઆઈ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ માટે ફી વસૂલવા સુધી મર્યાદિત હતી. ઉપરોક્ત મુદ્દાનો જવાબ આપવા માટે ઉપરોક્ત મુદ્દાને જન્મ આપતી કેટલીક મૂળભૂત હકીકતો જણાવવી જરૂરી રહેશે.

૩. એએઆઈએ અપીલકર્તા સાથે લાઇસન્સ કરાર કર્યો હતો જેના દ્વારા અપીલકર્તાને કારીપુર એરપોર્ટ, કાલીકટ ખાતે એએઆઈ લિમિટેડ વતી એરપોર્ટ પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ એકત્રિત કરવાની જવાબદારી અને પ્રવૃત્તિ સોંપવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત કરાર મુજબ અપીલકર્તાને પ્રતિ મુલાકાતી રૂ. ૫૦/– એરપોર્ટ પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ તરીકે વસૂલવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેના માટે અપીલકર્તાએ લાઇસન્સ ફી તરીકે દર મહિને રૂ. ૨,૬૬,૭૯૭/– ની રકમ ચૂકવવી પડતી હતી.

૪. ઉપરોક્ત કરાર મુજબ અપીલકર્તા ૧૦.૦૯.૨૦૦૪ થી ૩૧.૦૩.૨૦૦૫ ના સમયગાળા માટે ઉપર જણાવ્યા મુજબ પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ એકત્રિત કરી રહ્યા હતા. ઉપરોક્ત લાઇસન્સ કરારની કેટલીક સંબંધિત શરતો અને નિયમો જે વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગો સાથે સંબંધ ધરાવે છે તે નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યા છે: –

"લાઇસન્સ કરાર

વિષય

એએટી કોન્ટ્રાક્ટ આઈટીબી

આ કરાર એરપોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા વચ્ચે બે હજાર ચારની એપ્રિલના રજા દિવસે કરવામાં આવ્યો છે.....

પ્રવેશ

જ્યારે ઓથોરિટી મુસાફરો અને મુલાકાતીઓને સુવિધાઓ અને સગવડો પૂરી પાડવા માટે તેના કાલીકટ એરપોર્ટ પર આઈટીબી ખાતે એરપોર્ટ પ્રવેશના હેતુથી લાઇસન્સ આપવા માટે 'કાયદા' માં હકદાર છે અને કરાર સાથે જોડાયેલ પ્લાનમાં વધુ સંપૂર્ણ રીતે વર્ણવેલ જગ્યાના કબજામાં છે, જેને આગળ પરિસર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

તેથી, આ ઇન્ડેન્ચર સાક્ષી આપે છે:

૪. કે લાઇસન્સી 'કાયદા' માં લાઇસન્સી પર લાદી શકાય તેવા તમામ દરો, આકારણી, ખર્ચ અને અન્ય ટેક્સ ચૂકવશે.

૯. કે લાઇસન્સી વિષય લાઇસન્સના સંચાલન અંગે કોઈપણ સમયે અમલમાં રહેલા કાયદા હેઠળ જરૂરી હોય તેવા તમામ જરૂરી પરમિટ, લાઇસન્સ અને અન્ય પરવાનગીઓ સાથે પોતાને સજ્જ કરશે.

૧૦. કે લાઇસન્સી ઉપરોક્ત પરિસરમાં લાઇસન્સી દ્વારા કરવામાં આવેલા વેચાણ અંગે અન્ય સહાયક દસ્તાવેજો સાથે આવા નિયમિત અને યોગ્ય હિસાબી ચોપડાઓ જાળવશે અને કહ્યું કે હિસાબો/દસ્તાવેજો દરેક સમયે ઓથોરિટી દ્વારા નિર્ધારિત રીતે નિરીક્ષણ માટે ખુલ્લા રાખવામાં આવશે. જો ઓથોરિટી દ્વારા જરૂર હોય તો લાઇસન્સી ઓથોરિટીને ઓડિટ કરેલા હિસાબોના નિવેદનો એવી રીતે અને તે સમયગાળામાં પૂરા પાડશે જે ઓથોરિટી નિર્ધારિત કરે.

૧૨. કે ઓથોરિટી વિષય સેવાઓ માટે ખાલી જગ્યા પૂરી પાડશે અને અન્ય ખર્ચ લાઇસન્સી દ્વારા ભોગવવામાં આવશે. જોકે, સેવાઓના સરળ સંચાલન માટે, જરૂર હોય તો, વીજળી, પાણી અને ડ્રેનેજ જોડાણોની જોગવાઈઓ ઓથોરિટી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવશે.

૧૩. લાઇસન્સ કરારની ચાલુ રહેવાની તમામ સમય દરમિયાન, લાઇસન્સવાળા પરિસરમાં સંગ્રહિત અથવા ઉપયોગમાં લેવાતી તમામ જંગમ અને સ્થાવર મિલકતોના સંદર્ભમાં ચોરી અને લૂંટ સહિત યોગ્ય ફાયર ઇન્સ્યોરન્સ કવરેજ મેળવવાની જવાબદારી લાઇસન્સીની રહેશે અને ઓથોરિટી લાઇસન્સીને કોઈપણ કારણોસર થયેલા કોઈપણ નુકસાન માટે જવાબદાર રહેશે નહીં.

૧૪. કે લાઇસન્સી વપરાશકર્તાઓ પાસેથી દર વસૂલ કરીને વિષય સુવિધાનું સંચાલન કરશે, જે ઓથોરિટી દ્વારા અગાઉથી મંજૂર કરવામાં આવશે. લાઇસન્સી લાઇસન્સવાળા પરિસરની અંદર દેખીતી જગ્યાએ ઉપરોક્ત મંજૂર ચાર્જ પ્રદર્શિત કરશે."

૫. કરારની ઉપરની શરતો અને નિયમો પરથી તે સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તાને

એરપોર્ટ પર મુસાફરો અને મુલાકાતીઓને સુવિધાઓ અને સગવડો પૂરી પાડવા માટે પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ એકત્રિત કરવા માટે એએઆઈ દ્વારા લાઇસન્સ આપવામાં આવ્યું હતું. ઉપરોક્ત કરાર હેઠળ, અપીલકર્તાએ કાયદા મુજબ લાઇસન્સી પર લાદી શકાય તેવા તમામ દરો, આકારણી, ખર્ચ અને અન્ય ટેક્સ ચૂકવવાની પણ જરૂર હતી. તેમાંથી એ પણ સ્પષ્ટ છે કે એએઆઈએ માત્ર ખાલી જગ્યા પૂરી પાડી છે અને મુસાફરો/મુલાકાતીઓને સેવાઓ પૂરી પાડવા માટેનો તમામ ખર્ચ અપીલકર્તાએ ભોગવવાનો છે.

૬. ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫ ના ક્લોઝ ૧૦૫ (ઝેડઝેડએમ) મુજબ 'કરપાત્ર સેવા' એટલે એરપોર્ટ અથવા સિવિલ એન્ક્લેવમાં એરપોર્ટ ઓથોરિટી અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા કોઈપણ વ્યક્તિને પૂરી પાડવામાં આવતી કોઈપણ સેવા. ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫ ના ક્લોઝ (૩ડી) મુજબ 'એરપોર્ટ ઓથોરિટી' એટલે એરપોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૩ હેઠળ રચાયેલ એએઆઈ અને તેમાં એરપોર્ટ અથવા સિવિલ એન્ક્લેવના સંચાલનનો હવાલો ધરાવતી કોઈપણ વ્યક્તિનો પણ સમાવેશ થાય છે.

૭. સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ એક્સાઇઝ એન્ડ કસ્ટમ્સે ૧૭.૦૯.૨૦૦૪ ના પરિપત્ર નં. ૮૦/૧૦/૨૦૦૪ એસટી બહાર પાડીને એરપોર્ટ સેવાઓ પર સર્વિસ ટેક્સના

અવકાશ પર સ્પષ્ટતાના માધ્યમથી એ સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે એરપોર્ટ કે સિવિલ એન્કલેવમાં એરપોર્ટ ઓથોરિટી અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા એરપોર્ટના સંચાલનનો હવાલો ધરાવતી અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ ઉપરોક્ત શ્રેણી હેઠળ કરપાત્ર છે. અપીલકર્તાએ ૧૦.૦૯.૨૦૦૪ થી ૩૧.૦૩.૨૦૦૫ ના સમયગાળા માટે કારીપુર એરપોર્ટ, કાલીકટ ખાતે એએઆઈના 'અધિકૃત વ્યક્તિ' તરીકે ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ હેઠળ પૂરી પાડેલી એરપોર્ટ સેવાઓ પર સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવવો જરૂરી હોવાના સંતોષ પર, અપીલકર્તાને રૂ. ૧,૮૦,૮૪૫/– નો સર્વિસ ટેક્સ અને રૂ. ૩,૬૧૭/– નો એજ્યુકેશન સેસની માંગ કરતી શો કોઝ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત સર્વિસ ટેક્સ અને એજ્યુકેશન સેસ પર ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૭૫ હેઠળ વ્યાજ તેમજ ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૭૬ હેઠળ દંડની માંગ કરવાની પણ દરખાસ્ત હતી.

૮. ઉપરોક્ત શો કોઝ નોટિસ મળ્યા પછી, અપીલકર્તાએ મૂળ સત્તાવાળા સમક્ષ જવાબ રજૂ કર્યો અને અન્ય બાબતોની સાથે દલીલ કરી કે માત્ર એરપોર્ટ ઓથોરિટી જ સર્વિસ ટેક્સની વસૂલાત માટે જવાબદાર છે કારણ કે અપીલકર્તાને જનતા પાસેથી સર્વિસ ટેક્સ વસૂલવાની મંજૂરી ન હતી. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સર્વિસ ટેક્સનો અમલ અને સર્વિસ ટેક્સની વસૂલાતની જવાબદારી એરપોર્ટના મુખ્ય સેવા પ્રદાતા તરીકે એએઆઈની હતી અને

અપીલકર્તા માત્ર નિર્ધારિત પ્રવેશ ચાર્જ એકત્રિત કરવા અને નિશ્ચિત લાઇસન્સ ફી એએઆઇને મોકલવા માટે અધિકૃત હતા.

૯. એડજ્યુડિકેટિંગ ઓથોરિટીએ સમગ્ર બાબત પર વિચાર કર્યો અને અપીલકર્તાના જવાબ પર ધ્યાનપૂર્વક વિચાર કર્યા પછી અને અપીલકર્તાને સુનાવણી આપ્યા પછી, ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૭પ હેઠળ વ્યાજ સાથે રૂ. ૧,૬૪,૧૦૬/– ના સર્વિસ ટેક્સ અને રૂ. ૩,૨૮૨/– ના એજ્યુકેશન સેસની માંગની પુષ્ટિ કરી.

૧૦. ઉપરોક્ત આદેશથી વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તાએ કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ એન્ડ કસ્ટમ્સ (અપીલ્સ), કોચીન સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી. કમિશનર (અપીલ્સ) એ, જોકે, ઉપરોક્ત અપીલ ફગાવી દીધી, જેનાથી વ્યથિત થઈને અપીલકર્તાએ કસ્ટમ્સ એક્સાઇઝ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ [ટૂંકમાં 'સીઇએસટીએટી'], સાઉથ ઝોનલ બેન્ચ, બેંગલોર સમક્ષ બીજી અપીલ દાખલ કરી. ટ્રિબ્યુનલે, અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ મંજૂર કરતા ઠેરવ્યું કે અપીલકર્તા માત્ર એક કલેક્ટિંગ એજન્ટ છે અને તેથી સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારી એએઆઈ પર છે જે વાસ્તવિક સેવા પ્રદાતા છે.

૧૧. સીઇએસટીએટી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત થઈને, વિભાગે કેરળ હાઇકોર્ટ સમક્ષ સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ અપીલ નં. ૨૮/૨૦૦૮ દાખલ કરી. આક્ષેપિત ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા હાઇકોર્ટે મૂળ સત્તાવાળાને એ ચકાસવા માટે નિર્દેશ સાથે અપીલ મંજૂર કરી કે શું એએઆઈએ સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન પ્રવેશ ટિકિટ પર સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવ્યો છે અને, જો કદાચ, એએઆઈએ ઉપરોક્ત સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવ્યો હોય, તો અપીલકર્તા જવાબદારીમાંથી મુક્ત થશે; અન્યથા, એક્ટની જોગવાઈઓ મુજબ અપીલકર્તા પાસેથી સર્વિસ ટેક્સ વસૂલવામાં આવશે. હાઇકોર્ટેના ઉપરના આક્ષેપિત ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત થઈને વર્તમાન અપીલ અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી જેના પર અમે પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા કાઉન્સેલની સુનાવણી કરી હતી.

૧૨. અમે વર્તમાન અપીલમાં વિચારણા માટે જે મુદ્દો છે તે પહેલેથી જ જણાવી દીધો છે. અમારા મતે અપીલકર્તા સેવા પ્રદાતા છે કે કેમ અને તેથી, સર્વિસ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે કે કેમ તે ઉપરોક્ત પરિપત્ર અને ઉપરોક્ત જોગવાઈઓના અર્થઘટન પર આધાર રાખે છે જેનો અહીં અગાઉ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૧૩. લાઇસન્સ કરાર સ્પષ્ટપણે શરત મૂકે છે કે એએઆઈ એરપોર્ટ પર મુસાફરો

અને મુલાકાતીઓને સુવિધાઓ અને સગવડો પૂરી પાડવા માટે એરપોર્ટ પ્રવેશના હેતુથી તેના કાલીકટ એરપોર્ટ પર લાઇસન્સ આપવા માટે કાયદામાં હકદાર છે અને લાઇસન્સી, એટલે કે, અપીલકર્તા, લાઇસન્સ કરાર હેઠળ ઉલ્લેખિત શરતો અને નિયમો પર એએઆઇને આવી સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે સંમત થયા છે. આવી શરતોમાંની એક શરત એવી હતી કે લાઇસન્સી કાયદા મુજબ લાઇસન્સી પર લાદી શકાય તેવા તમામ દરો, આકારણી, ખર્ચ અને અન્ય ટેક્સ ચૂકવશે.

૧૪. લાઇસન્સી પર નિક્ષિપ્ત અન્ય જવાબદારી ઉપરોક્ત પરિસરમાં લાઇસન્સી દ્વારા કરવામાં આવેલા વેચાણ અંગે અન્ય સહાયક દસ્તાવેજો સાથે નિયમિત અને યોગ્ય હિસાબી ચોપડાઓ જાળવવાની હતી જેનું નિરીક્ષણ એએઆઈ દ્વારા નિર્ધારિત રીતે કરી શકાય. લાઇસન્સ કરાર હેઠળ લાઇસન્સી વપરાશકર્તાઓ પાસેથી દર વસૂલ કરીને વિષય સુવિધાનું સંચાલન કરવા માટે પણ જવાબદાર હતો, જે એએઆઈ દ્વારા અગાઉથી મંજૂર કરવામાં આવશે.

૧૫. જોકે, એ સાચું છે કે અપીલકર્તા એએઆઇમાં દર મહિને રૂ. ૨,૬૬,૭૯૭/– ની લાઇસન્સ ફી જમા કરાવે છે પરંતુ તે સુવિધાના વપરાશકર્તાઓ પાસેથી જરૂરી ફી વસૂલ કરે છે અને આવા ગ્રાહકોને તમામ સુવિધાઓ પૂરી પાડે છે. ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫ ક્લોઝ

૧૦૫(ઝેડઝેડએમ) 'કરપાત્ર સેવા' ને વ્યાખ્યાયિત કરે છે, જેનો અર્થ એરપોર્ટ અથવા સિવિલ એન્કલેવમાં એરપોર્ટ ઓથોરિટી અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા કોઈપણ વ્યક્તિને પૂરી પાડવામાં આવતી કોઈપણ સેવા છે. તેથી તે સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તા સ્પષ્ટ શરતો અને નિયમો હેઠળ સેવા પૂરી પાડવા માટે એએઆઈ દ્વારા અધિકૃત વ્યક્તિ હોવાથી, તે આવા ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બને છે કારણ કે તે કરપાત્ર સેવા પૂરી પાડવા માટે અધિકૃત વ્યક્તિ હતો... અને કરારના આધારે પ્રવેશ ટિકિટ ચાર્જ એકત્રિત કરતો હતો.

૧૬. અહીં અગાઉ જણાવેલ કરારની શરતો અને નિયમો હેઠળ અપીલકર્તા તેમાં ઉલ્લેખિત તમામ સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે અધિકૃત છે અને તેથી, કાયદાકીય વ્યાખ્યા મુજબ અપીલકર્તા અધિકૃતતાના આધારે પૂરી પાડવામાં આવેલી સેવા માટે એએઆઈના સ્થાને આવે છે અને ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૪ ની કલમ ૬૫ ક્લોઝ ૧૦૫ (ઝેડઝેડએમ) ના અમલીકરણ મુજબ આવા ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બને છે.

૧૭. પરિણામે, અમને આ અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા જણાતી નથી અને તે ખર્ચ અંગેના કોઈપણ આદેશ વિના ફગાવી દેવામાં આવે છે.

બી.બી.બી.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool

==========

<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.